

I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název práce:	Hodnocení ekonomické efektivity plánovaných vysokorychlostních tratí v RF
Jméno autora:	Sofia Ignateva
Typ práce:	diplomová
Fakulta/ústav:	Fakulta dopravní (FD)
Katedra/ústav:	Ústav logistiky a managementu dopravy
Oponent práce:	Michal Ulrich
Pracoviště oponenta práce:	Ministerstvo dopravy ČR, Odbor fondů EU

II. HODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH KRITÉRIÍ

Zadání	náročnější
<i>Hodnocení náročnosti zadání závěrečné práce.</i>	
<p>Cílem diplomové práce je navrhnout metodiku vhodnou pro zhodnocení projektu výstavby první vysokorychlostní železniční trati v Rusku, aplikovat ji k posouzení konkrétního projektu (resp. projektového záměru) a následně porovnat výsledky hodnocení s veřejně dostupnými informacemi o projektu a jeho rentabilitě. Úkolem autorky je rovněž navrhnout doporučení pro budoucí úpravy projektu v případě jeho nerentabilnosti či pro udržitelnost finančního stavu při příznivých výsledcích ekonomické analýzy. Hodnocení ekonomické efektivity představuje nezbytnou součást přípravy a schvalování každého většího dopravního projektu. Smyslem tohoto hodnocení je posouzení daného projektového záměru z ekonomického hlediska, z čehož nutně vyplývá, že autorka si musela před vlastním vypracováním diplomové práce osvojit řadu znalostí z oblasti ekonomie a naučit se jejich správné aplikaci v oblasti dopravy. Připočteme-li k tomu značnou složitost a komplexnost problematiky plánování a schvalování vysokorychlostních tratí, je nutné zadání práce hodnotit jako náročnější.</p>	

Splnění zadání	splněno s menšími výhradami
<i>Posuďte, zda předložená závěrečná práce splňuje zadání. V komentáři případně uveďte body zadání, které nebyly zcela splněny, nebo zda je práce oproti zadání rozšířena. Nebylo-li zadání zcela splněno, pokuste se posoudit závažnost, dopady a případně i příčiny jednotlivých nedostatků.</i>	
<p>Předložená diplomová práce se v zásadě drží zadání, byť v některých ohledech by byla na místě větší míra detailu - jedná se zejména o výsledné hodnocení a o doporučení pro budoucí úpravy projektu. Naopak část diplomové práce věnovaná jednotlivým typům metod pro hodnocení veřejných projektů je vzhledem k tématu možná až příliš podrobná a vazba této části na další kapitoly je poměrně slabá. Rovněž je škoda, že není ani naznačeno, jaký vliv by na ekonomickou efektivnost posuzovaného projektu (tedy vysokorychlostní tratě v úseku Moskva-Kazaň) mohlo mít prodloužení vysokorychlostní tratě až do Jekatěrinburgu, které je výhledově plánováno ve vzdálenějším časovém horizontu.</p>	

Zvolený postup řešení	správný
<i>Posuďte, zda student zvolil správný postup nebo metody řešení.</i>	
<p>Zvolený postup řešení je možné s ohledem na zadání hodnotit jako správný. Autorka prokázala základní orientaci v nejčastěji používaných metodách hodnocení veřejných projektů i ve specifických aspektech projektů v oblasti dopravy. Nabyté teoretické znalosti poté autorka korektně aplikuje na zvolený projektový záměr v podobě plánované vysokorychlostní trati Moskva-Kazaň. Pro úroveň diplomové práce však mohla být provedena rozsáhlejší diskuze s literaturou a to včetně uvedení titulů, které se zabývají specifiky hodnocení ekonomické efektivity v Rusku. Autorka totiž ve většině aspektů přejímá metody, které jsou běžné v EU (a tedy i v ČR), ale bylo by vhodné podrobit kritické diskuzi skutečnost, zda jsou tyto metody plně aplikovatelné v do jisté míry odlišném socio-ekonomickém kontextu, který plánování významných veřejných projektů v Ruské federaci nepochybně představuje. V této souvislosti je rovněž vhodné zmínit, že při hodnocení vlivu dopravních projektů na dotčené regiony jsou mnoha odborníky vedle nezpochybnitelných pozitivních dopadů (jako je zvýšení atraktivity regionu pro investory apod.) zmiňovány i potenciální dopady negativní („odliv“ mladých a vysoce kvalifikovaných lidí do center vyššího řádu díky zlepšené dopravní dostupnosti - tzv. „odsávací efekt“).</p>	

Odborná úroveň	C - dobře
-----------------------	------------------

Posuďte úroveň odbornosti závěrečné práce, využití znalostí získaných studiem a z odborné literatury, využití podkladů a dat získaných z praxe.

Z hlediska hodnocení odbornosti vykazuje předkládaná diplomová práce rozdílnou úroveň pro část teoretickou a pro část praktickou. Zatímco teoretické aspekty řešeného tématu jsou zpracovány velmi dobře a výtky jsou tedy pouze parciálního charakteru (např. v teoretickém popisu ekonomické analýzy na str. 28 by bylo namísto blahobytu území vhodnější hovořit o blahobytu společnosti), v oblasti praktické aplikace metod hodnocení ekonomické efektivnosti jsou už výhrady závažnější. Tento fakt je bezpochyby zapříčiněn skutečností, že autorka práce doposud praktické zkušenosti mohla nabývat pouze v omezené míře, ale i tak je škoda, že některé postupy neověřila např. již zmíněnou rešerší literatury. Z konkrétních připomínek je potřeba zmínit především:

- nezahrnutí reinvestic během referenčního období - jedná se o hrubou metodickou chybu, toto by mělo být na každý pád provedeno, i když nejsou k dispozici dostatečně kvalitní data (ta lze v krajním případě nahradit odhadem vytvořeným porovnáním s obdobným projektem)
- výpočet zůstatkové hodnoty - použitou metodu lze s výhradami akceptovat, ale životnost železničního spodku by měla být rozhodně vyšší než 30 let (v podmínkách ČR je používána hodnota 60 let)
- poměr pracovního a nepracovního času pro účely výpočtu časových úspor se jeví jako neakceptovatelný - v běžných dopravních projektech v ČR je standardně používán poměr 10:90, s ohledem na charakter vysokorychlostních tratí a specifika Ruské federace je oprávněné uvažovat o změně tohoto poměru ve prospěch pracovního času, ale rozhodně nikoliv na poměr 65:35

V některých ohledech mohou výtky vyplývat i z nedostatečného vysvětlení řešené problematiky - např. počet zaměstnanců potřebných k provozu dané vysokorychlostní tratě se jeví jako velmi vysoký, ale není jasné, jakým způsobem byl tento počet kalkulován (resp. zda v něm nejsou zahrnuti i zaměstnanci, kteří se na provozu dané tratě podílejí pouze nepřímo). V některých částech diplomové práce je poté třeba konstatovat, že autorka si až příliš zjednodušila situaci - např. v kapitole 6.7 Hodnocení rizik je pro pravděpodobnost výskytu i pro míru dopadu použita třístupňová škála, ale standardem v oblasti dopravních projektů je použití škály pětistupňové.

Formální a jazyková úroveň, rozsah práce

B - velmi dobře

Posuďte správnost používání formálních zápisů obsažených v práci. Posuďte typografickou a jazykovou stránku.

Po stránce formální je práce vyhovující, výhrady v této oblasti jsou spíše parciálního charakteru. Autorka je schopna dobře a srozumitelně formulovat souvislý text a ten logicky rozdělit do jednotlivých kapitol. Na jazykové úrovni textu se sice projevuje, že český jazyk pravděpodobně není autorčiným jazykem mateřským (občasná formulační neobratnost či ne zcela vhodně zvolený výraz), na druhou stranu je potřeba ocenit odvahu, se kterou se postavila náročné výzvě a celou diplomovou práci v češtině napsala. Celkem má diplomová práce 111 stran, což je pro dokument tohoto typu dostačující. Text je vhodně doplněn grafickými výstupy (v podobě obrázků a grafů) a tabulkami. Překlepů (a zjevných opomenutí) je v diplomové práci vzhledem k jejímu rozsahu poměrně málo, ale i tak je škoda, že se je nepodařilo odstranit všechny a poněkud kazí jinak příznivý dojem z formální stránky (např. na str. 23 v subkapitole Definice cílů v druhé větě „dá“ místo „dají“ nebo na str. 36 číslování seznamu kroků, které začíná číslem čtyři).

Výběr zdrojů, korektnost citací

C - dobře

Vyjádřete se k aktivitě studenta při získávání a využívání studijních materiálů k řešení závěrečné práce. Charakterizujte výběr pramenů. Posuďte, zda student využil všechny relevantní zdroje. Ověřte, zda jsou všechny převzaté prvky řádně odlišeny od vlastních výsledků a úvah, zda nedošlo k porušení citační etiky a zda jsou bibliografické citace úplné a v souladu s citačními zvyklostmi a normami.

Výběr zdrojů a používání citací představují spíše slabší stránku předložené práce. Seznam literatury zahrnuje celkem 97 položek, které poměrně vhodně pokrývají rozličné aspekty řešené problematiky a mimo zdrojů české a ruské provenience jsou mezi nimi reprezentativní zdroje z anglosaského prostředí, tedy zdroje, které jsou z přísně vědeckého hlediska většinou nejvýznamnější. Na druhou stranu některé ze zdrojů v seznamu literatury nejsou uvedeny úplně a v případě potřeby by byly pouze obtížně dohledatelné (např. zdroje 13 a 14 - chybí přesný odkaz). Použití citační etiky a citačních norem a zvyklostí je možné hodnotit jako vyhovující, byť i v tomto ohledu by bylo možné některé věci zlepšit - především se jedná o odlišení vlastních úvah autorky od nepřímých citací a použití přímých citací tam, kde je to z povahy textu žádoucí (např. na str. 49 poslední odstavce k použití přímé citace přímo vybízí: „...bylo sděleno, že kvůli finanční náročnosti projektu je potřebné ověřit prognózu počtu cestujících“).

Další komentáře a hodnocení

Vyjádřete se k úrovni dosažených hlavních výsledků závěrečné práce, např. k úrovni teoretických výsledků, nebo k úrovni a funkčnosti technického nebo programového vytvořeného řešení, publikačním výstupům, experimentální zručnosti apod.

Dosažené výsledky diplomové práce odpovídají zadání a stanoveným cílům, autorka prokázala, že ačkoliv dostupnost některých dat může být v Rusku významný problém, lze i za těchto omezení u významných staveb vypracovat vypovídající hodnocení ekonomické efektivity, které umožní doporučit k realizaci smysluplné projekty. Hodnocený projekt mezi ně zatím nepatří a je trochu škoda, že autorka nešla do většího detailu při návrzích úprav projektu, které by měly zajistit právě jeho ekonomickou obhajitelnost. Na druhou stranu je zapotřebí konstatovat, že v rámci předkládané diplomové práce na to již nebyl dostatek prostoru a v některých ohledech by takovéto hodnocení výrazně přesahovalo rámec zadání.

III. CELKOVÉ HODNOCENÍ, OTÁZKY K OBHAJOBĚ, NÁVRH KLASIFIKACE

Shrňte aspekty závěrečné práce, které nejvíce ovlivnily Vaše celkové hodnocení. Uveďte případné otázky, které by měl student zodpovědět při obhajobě závěrečné práce před komisí.

Předložená diplomová práce, která se zabývá hodnocením ekonomické efektivity plánovaných vysokorychlostních tratí v Rusku na příkladu tratě Moskva-Kazaň, splňuje nároky na práce tohoto charakteru kladené. Autorka prokázala dostatečnou teoretickou znalost řešené problematiky i schopnost samostatné práce se zdroji, analýzy i formulování závěrů. Vzhledem k vyšší náročnosti zvoleného tématu je nutné pozitivně hodnotit rovněž fakt, že autorka je schopna zasadit řešené téma do širších souvislostí a v případě nedostatku kvalitních dat použít improvizaci a zvolit náhradní postup. Na druhou stranu je potřeba uvést i některé výtky, které směřují zejména k použitým postupům ve vlastní CBA analýze. Tyto nedostatky však s velmi vysokou mírou pravděpodobnosti pramení z nedostatku zkušeností a nejsou takového charakteru, aby měly zásadní vliv na celkové výsledky. Autorka prokázala i solidní orientaci v odborné literatuře, byť na úvod práce mohla být zařazena kapitola věnující se diskuzi s literaturou a to i s přihlédnutím ke kontextu plánování významných dopravních projektů v Rusku. Jisté rezervy jsou i v použití citačních norem, byť výtky v tomto ohledu nejsou závažného charakteru. **Celkově převládá příznivý dojem z předložené práce, který podtrhuje skutečnost, že autorka se o dané téma evidentně zajímá a dokáže v něm odlišit podstatné problémy od podružných.**

Předloženou závěrečnou práci hodnotím klasifikačním stupněm **B - velmi dobře.**

Datum: 8.6.2020

Podpis: